

Sygn. akt II CSK 834/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa W. R.
przeciwko Gminie Świebodzin - Publicznemu Gimnazjum nr [...] w Ś.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt VI Ca 255/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje adw. A.K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Zielonej Górze kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o kwotę podatku VAT - tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym**
- 3. oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocniczka powoda W. R. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 27 maja 2014 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparła na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 i 4 k.p.c.

W ocenie autorki skargi istotne zagadnienie prawne sprowadza się do „jednoznacznego wyjaśnienia kwestii, czy zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na rzecz pokrzywdzonego przewidziane w art. 448 k.c. spełnia tylko i wyłącznie funkcje kompensacyjną, czy zawiera w sobie także funkcje represyjną oraz prewencyjno wychowawczą”.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie

miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw.

Zagadnienie sformułowane przez skarżącego tych wymagań nie spełniło. Problem przedstawiony w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania był już rozważany w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. W orzecznictwie przyjęto, że podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna, a zadośćuczynienie mające wynagrodzić doznaną krzywdę powinno uwzględniać wszystkie jej aspekty w odniesieniu do konkretnego poszkodowanego (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2015 r. II CSK 334/14, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2012 r. II CSK 265/12, nie publ.). Zależnie od indywidualnych okoliczności naruszenia dobra osobistego podkreśla się również funkcję prewencyjną, rozumianą, jako dążenie by zadośćuczynienie było na tyle dotkliwe dla naruszającego cudze dobro osobiste, aby powstrzymało go przed naruszeniem dóbr osobistych innych osób, albo przynajmniej świadomość jego dotkliwości, musiała być brana pod uwagę w przyszłości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2012 r. I CSK 790/10, nie publ.). Oznacza to, że nie ma możliwości rozumienia tych funkcji w oderwaniu od ustalonego w sprawie stanu faktycznego i abstrakcyjnego rozstrzygnięcia, która z funkcji powinna mieć charakter decydujący. Szczegółowa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie dostarczyła podstaw do stwierdzenia, że powołana przesłanka została wykazana.

Uzasadniając przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. skarżący wskazał na naruszenie tego samego przepisu, na tle którego przedstawiono do rozstrzygnięcia istotne zagadnienie prawne. Takie skonstruowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego niedopuszczalne. Przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w przepisach art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r. III CSK 64/08, nie publ.). Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 19 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z 13 ust. 4 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Wniosek przeciwnika procesowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego należało oddalić, ponieważ odpowiedź została wniesiona po terminie. W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu (art. 167 k.p.c. w zw. art. 398⁷ § 1 k.p.c.) (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003, nr 9, poz. 120; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2014 r., III SK 38/13, nie publ.).